

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Disputationes|| ROBERTI BELLAR-||MINI E SOCIETATE
IESV,|| DE CONTROVERSIIS CHRISTIANAE|| FIDEI,
ADVERSVS HVIVS TEM-||poris Hæreticos,||**

Tribus Tomis comprehensæ.||

DE MEMBRIS ECCLE-||SIAE MILITANTIS,|| TRIBVS LIBRIS|| EXPLICATA.||

Bellarmino, Roberto Francesco Romolo <Heiliger>

Ingolstadii, [1599]

VD16 B 1607

IV. Idem asseritur exemplis Sanctorum.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-53880](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-53880)

seipso sufficiat ad omnia, vt rectè notat Augustinus lib. de Gen. c. 11. & deducit ex Psal. 15. *Dixi Domino, Deus meus, quia bonorum meorum non egēs*; nam in Hebræo est, *domino, Dominus meus* יהוה אלהי. & hinc est quod LXX. interpretes vbiq; nomē propriū Dei יהוה reddiderūt per *dominus* & Hieronymus per *Dominum*. hinc etiā Augustus, vt Tertullianus refert in Apologetico, cap. 34. nunquam se *Dominum* appellari passus est, quòd intelligeret hunc titulum sibi Deo conuenire, & è contrario reprehenditur à Suetonio in incredibilis arrogantia Domitianus, quòd in Amphitheatro sibi acclamari libenter audiret: *Domino, & Domine facite, & quod iuberet de se scribi: Dominus, & Deus* sic fieri iuberet.

CAPVT IV.

Idem asseritur exemplis Sanctorum.

SECUNDA ratio sumitur ab exemplis; nam si mala esset principatus, nunquam viri sancti gessissent; at habemus in Scriptura plurima exempla sanctorum Principum, vt Melchisedech, Iosephus Salem, Iosephi Patriarchæ, qui toti Egypto vtiliter præfuit, Moysis, Iosue, omnium ferè Iudicum, Dauidis, Iomonis, Ezechia, Iosaphat, Iosia, Danielis, Mardochei, Nehemia, Machabæorum, & aliorum.

In Testamento nouo videmus Ioan. 4. Regulam creditur se in Christum, nec tamen iustum renunciare principatus, & similiter Actor. 13. proconsulem conuersum à Paulo, nō propterea deposuisse Magistratum. Videmus deinde à S. Fabiano Papa & Martyre, & à tota Ecclesia admissum fuisse Philippum Imperatorem, nec illi imperatum, vt deponeret imperium, vt ex historia Eusebij lib. 6. cap. 25. colligitur.

Quod autè non sit in Testamēto nouo maior copia exemplorum, ratio est, quia Deus voluit Ecclesiam suam inchoare ab hominibus pauperibus, & vilibus, vt dicitur 1. Corint. 1. ne putaretur augmentum Ecclesiæ opus humanum, si fauore Principum creuisset, immò è contrario voluit Deus primis CCC. annis vt Ecclesia totis viribus oppugnaretur ab Imperatoribus totius mundi, vt inde ostenderet, opus suum esse

esse Ecclesiam, & plus posse illam patiendo, quàm possent illi cruciando.

Vnde Augustinus in epist. 50. dicit Deum voluisse primo tempore impleri illam partem Psal. 2. *Astiterunt Reges terra, &c.* Deinde sequenti tempore illam aliam: *Et nunc Reges intelligite.* sicut reuera impletum videmus in Constantino, & successoribus eius; siquidem videmus Constantinum diuinitus edoctum, & vocatum à Deo singulari miraculo, vt Eusebius refert lib. 1. de vita Constantini. at si res mala esset principatus, quare Christus ipse Constantinum ad Ecclesiam vocasset? Vbi nota obiter dissonantiam circa hanc historiam; nam in historia Ecclesiastica Eusebij à Ruffino versa lib. 9. cap. 9. habetur Constantinum per soporem vidisse signum crucis in cœlo, & deinde Angelos ei dixisse: *In hoc vince;* At lib. 1. de vita Constantini Eusebius refert, *in itinere eum corporeis oculis vidisse supra solem signum crucis cum illis literis: In hoc vince,* & idem signum à toto exercitu conspectum, & noctu postea ei apparuisse Christum, qui mysteriū explicuerit, atq; hæc omnia se ab ipso Constantino coram audiuisse. Itaque verisimile est quod in historia habetur à Ruffino additum fuisse. Alia plurima exempla addi possent Iouiniani, Gratiani, Theodosij iunioris & senioris, Caroli Magni, Ludouici Pij, Othonis I. S. Henrici Imperatoris, S. Ludouici Regis Francorum, aliorumque multorum, qui vel in Britannia, vel in Hungaria, vel in Boëmia, vel in aliis regionibus sanctissimè regnauerunt.

Ad argumentum in cōtrarium dico PRIMO, falsum esse Principes vt plurimum esse malos; hinc enim non agimus de regno in particulari, sed de politico principatu in genere, qualis Princeps fuit Abraham, & alij; sicut ergo fuerunt mali Principes, Cain, Nemrod, Ninus, Pharao, Saul, Hieroboam, & alij Reges Israël; ita è contrario fuerunt boni Principes, Adam, Noë, Abraham, Isaac, Iacob, Ioseph, Moses, Iosue, omnes ferè Iudices, & plurimi Reges Iuda.

SECUNDO dico, exempla malorum Principum non probate malum esse principatum, sepe enim mali abutuntur rebus bonis; at exempla bonorum rectè probant, principatum esse bonum, quia homines boni non vtuntur rebus malis; præterea, etiam Principes mali plus prosunt sepe, quàm

obfint, vt pater de Saule, Salomone, & alijs; denique
 est Reipub. malum Principem habere, quam nullum; ni-
 nim nullus est, non potest diu consistere Respub. dicitur
 lomone Prouerb. II. *Vbi non est gubernator, corrumpet populum*
 & vbi est, licet malus, conseruatur vnitas populi. Vide
 Thomam in opusc. 20. cap. 6 lib. I.

TERTIO dico, quod in Regibus Israel nullus fuerit
 nus, ad insignem Dei prouidentiam pertinere; Deus enim
 permittere voluit, quia rebellio illa Israelitarum à tri-
 da, significabat schismata Hæreticorum ab Ecclesia, &
 CHERIVS docet in fine lib. 3. super librum Regum, fuit
 nim inter Catholicos sunt boni, & mali; at inter Hæreticos
 nullus potest esse bonus; ita quoque inter Reges Iuda
 fuerunt boni, multi etiam mali. Ex Regibus Israel nullus
 mnino inuentus est bonus.

CAPVT V.

Idem asseritur ex fine principatus.

TERTIA ratio ducitur à fine. Principatus
 cus ad eò naturalis, & necessarius est huma-
 neti, vt tolli nõ possit, quin natura ipsa detur;
 tur; hominis enim natura est, vt sit animal
 le, nam bruta quidem sunt à natura ita instructa, vt
 sibi singula sufficere, homo autem tam multis rebus indiget
 vt solus viuere nullo modo possit; nam bruta nascuntur
 stira, & armata, & æstimatiuam habent ita determinatam
 omnia, quæ sibi conueniunt, vt naturaliter sine vllò doctore
 statim nouerint nidos ædificare, alimenta quærere, & motu
 cinam etiam sibiipsis facere; at homo nascitur sine vestibus
 sine domo, sine alimentis, omnium rerum egenus, & quæ
 quam habet manus, & rationem, quibus omnia instrumeta
 parare potest, tamen singula longum tempus requirunt,
 & ad eò longum, vt sit impossibile sibi vnus hominem
 cere ad omnia, præsertim cum nascamur rudes, & ante ma-
 gis doctrina, quam experientia discantur; ergo necesse est, vt
 simul viuamus, & vnus alium iuuet.

PRAETEREA, etiam si quisq; sufficeret sibi ad viuendum
 tamen nunquam sufficeret ad protegendum se ab impetu
 fera-